Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телеф.: BErgen 4-0237, 4-0807. Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 1. Д[illegible] СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 2-го СІЧНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 1. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 2, 1952. VOL. LX.

АЧЕСОН ЗАКЛИКАЄ ДО ОБЕРЕЖНОСТИ НАВІТЬ НА ВИПАДОК ПЕРЕМИРЯ

Ню Йорк, 30 грудня. — Секретар стейту Дін Ачесон, розглядаючи американську закордонну політики на порові 1952 р., визнав, що Америка перебуває в кращих умовах ніж рік тому, одначе „вислід змагань між щасливішою майбутністю й Темними Віками" непевний. Навіть, якщо прийшло б до перемир'я в Кореї, „нам треба залишитися на сторожі проти відновленої комуністичної віроломности в тамошній області" — остерігав секретар. Припинення боїв залишить несповненими політичні цілі, а саме об'єднання Південної і Північної Кореї. Вільний світ тепер сильніший і близчий до справжньої єдности, як це показується на прикладах в Европі й Кореї, одначе події на Середньому Сході показують, що ми ще „не перескочили горба". Тому 1952 рік буде ключевим роком в боротьбі між вільним світом і тоталітаризмом, а жертви, які Америка буде покликана скласти в наступному році, вимагають „не наглого вибуху потріотичних зусиль, але постійности, витривалости, зрілости й зрозуміння" — пригадував керівник американської закордонної політики в промові до 1,000 жидівських ветеранів Злучених Держав, зібраних на обіді в готелі Валдорф Асторія у неділю. Під час обіду організація жидівських ветеранів вручила йому Золоту Медалю Заслуги за 1951 р. за його заходи „до об'єднання вільного світу для миру". Голова комітету, що справляв обід, Алберт М. Грінфілд з Филаделфії, назвав Ачесона „одного з великих постатей нашого часу".

Майже вся промова була присвячена закордонним справам. У ній Ачесон пригадав про змагання ген. Двайта Д. Айзенгавера і провідників Північно-Атлантійського Пакту, а саме В. Аверела Гарримана й ген. Джеймса Т. Мек Нарні, для посилення цієї організації. Далі згадав про важливі вирішення для включення Німеччини до країн Західної Европи для її оборони, а після того заявив: „Змагання піти вперед в справі єдности Західньої Европи можуть показатися найважливішим кроком, започаткованим у поточнім році, а рік 1952 може стати роком історичного вирішення для Европи; роком у якому Европа може вступити в нову добу" — міркував американський секретар закордонних справ.

ПРОПАВ ЛІТАК З ПАСАЖИРАМИ

Питсбург. — Серед мряки пропав транспортовий двомоторовий літак С-46, який вилетів звідси в суботу з сорока подорожніми до Бофало, щоб там набрати нових пасажирів і повернутися до Маямі, на Флориді. Літак С-46 вилетів о 9 год. 47 хв. ночі і відтоді нема про нього чутки. Сусідні літунські майдани не дістали жадного повідомлення про якусь небезпеку для нього, а це утруднює стейтові поліції розшуки літака. Західня Пенсилвенія вкрита грубим шаром снігу, а після вилету літака з Питсбургу погода несподівано змінилася, бо почав [illegible] дощ. Літак мав палива на три години, а це було вистачальне на двогодинну дорогу до Бофало. Пропавший літак не був поміщений на списку великих літунських підприємств, подібно, як це сталося з літаком, що загорівся коло Елизабету два тижні тому. Різні поголоски про розбиття його на кордоні стейту Ню Йорк в повітрі показалися неправдиві.

ВАЖЛИВИЙ ВИНАХІД ДЛЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Филаделфія. — Штучний хемічний складник, який перемінює неродючий земельний ґрунт на родючий найвищої якости впродовж годин, а не впродовж років або цілих генерацій, задемонстровано на з'їзді Американського Товариства для Поступу в Науці. Хемічний складник названий Крілїюм. Це не штучний гній, а земельний засіб, який швидко привертає плодючість виснаженому ґрунтові. Рослини дістають від нього потрібний кисень, воду і інші матеріяли, потрібні для росту. Крілїюм чи „крілій" — випробуваний впродовж трьох років підприємством Монсанто Кемікал Компані, а теж вісімдесятьма знавцями земельного ґрунту в різних місцях Злучених Держав. Передбачують, що з його винаходом почнеться революційна доба в рільництві, бо пустелі, що повстали в наслідок вичерпання природних складників, будуть перемінені за короткий час в квітучі городи. Крілій сильніший в тисячу разів від досі вживаного компосту.

ПРЕЗИДЕНТ ДОРУЧАЄ ПЕРЕВІРКУ ЗДОРОВ'Я НАЦІЇ

Вашингтон. — Президент Труман настановив комісію з 15 членів для перевірки впродовж року „усіх вимог здоров'я нації" і для підшукання способів задовольнити ці вимоги негайно. Комісія має назву „Комісії Потреб Здоров'я Нації". Оголошуючи її назначення, президент заявив, що теперішня світова криза накладає на нас обов'язок, щоб „ми змагали до обмеження вичерпування наших сил в наслідок недуг і смертности". Він призначив головою нової комісії д-ра Павла Б. Маґнусона, колишнього медичного директора Адміністрації Ветеранів. Побіч нього призначив 14 представників медичної професії, отже з Американського Медичного Товариства закликав виховні і дослідні установи, а також організації фармерські, робітничі і споживачів, щоб вони співпрацювали з комісією своїми звідомленнями і рекомендаціями.

В АМЕРИЦІ

● **Герой другої світової війни Ралф Е. Наканіскі з Шікаґо,** буде звільнений від ув'язнення, якщо впродовж п'яти років поверне 2,553 дол. привласнених грошей у банку, в якому він працював. Наканіскі вславився 25 полетами на Німеччину як літунський стрілець, за що дістав шість різних медалів.

● **Помер Платон М. Устінов** 64 років у Бронсвил, Н. И. Він був син останнього російського консула з царських часів у Ню Йорку. Довгий час працював у федеральнім уряді як перекладчик.

● **Коло Жіно, на Алясці,** почали вертіти льодовець, щоб довідатися, чому клімат у світі змінюється. Верчення відбуваються під опікою Американського Географічного Товариства. Льодовець має 1,500 футів у глибину і 30 миль завдовжки.

„СВОБОДА" ПОЧИНАЄ СВІЙ 60-ТИЙ РІЧНИК

Дня 15. вересня ц. р. — щоденник „Свобода" вступить в 60-тий рік свого існування. Того бо дня 60 років тому появилося в Джерзі Сиіті, Ню Джерзі, перше число „Свободи", „часопису для українського народу в Америці" — як це написано було в підзаголовку. Часопис появився, присвоюючи собі як гасло Шевченкові „Учітеся брати мої, думайте, читайте, і чужому научайтесь, свого не цурайтесь" — та „В своїй хаті своя правда і сила і воля". В першому числі, крім довгої редакційної статті „До Братів Українців" подано теж „Вісті з Старого Краю", новини з місцевого життя та деякі короткі інформації і поради. — Перше число „Свободи" зложив і зредагував о. Григорій Грушка. Хоча 60-ліття „Свободи" припадає щойно у вересні ц. р., проте уже з цим першим числом в цьому році започатковується її 60-тий річник. „Свобода" є сьогодні найстаршим українським часописом в світі.

Американський журнал про модерне словацько-українське братерство зброї

Ню Йорк. — Поширений тижневик „Ди Сатирдей Івнінг Пост" з 29. грудня м. р. надрукував довшу статтю д-ра Стефана Крайцовича, голови Національного Комітету для визволення Словаччини, в якій підкреслюється силу словацького і українського визвольних рухів та їхнє братерство зброї в боротьбі проти большевизму. В цій статті про „Турботи Сталіна з підпіллям" подано теж низку конкретних фактів з боротьби словацького і українського підпілля в останніх часах.

Широкий відгомін виступу проф. Л. Добрянського на конференції в Мілвокі

Мілвокі, Вис. — Місцева преса, зокрема „Ди Мілвокі Джорнел" віддає багато уваги виступові голови УК-Комітету проф. Джорджтавнського університету в Вашингтоні, д-ра Л. Добрянського на зборах Все-Американської Конференції для поборювання большевизму. — Цитуючи слова проф. Добрянського Джорнал пише: „Український повстанський рух може послужити видатним прикладом зорганізованого резистансу. Величезна більшість із 40 мільйонів українців, як теж кожна некомуністична українська організація у вільному світі підтримує це підпілля". В дальшому часопис виясняє від себе: „Зорганізований спротив в Україні почався в 1920 році, після знищення незалежної Української Народньої Республики в наслідок советської агресії. — Від того часу Україна є тереном постійних заворушень і загрози для Росії."

ПРЕДСТАВНИК УНР Д-р С. ВИТВИЦЬКИЙ В ГОСТИНІ УНС І „СВОБОДИ"

Минулої п'ятниці, 28-го грудня, заступник голови Виконного Органу Української Національної Ради та керівник його ресорту закордонних справ, д-р Степан Витвицький, був гостем на обіді з членами Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу та Редакції „Свободи". Це прийняття, що відбулося в готелю Лляза в Джерзі Сиіті, дало чергову нагоду обмінятися думками та поглядами на поодинокі наші громадські справи та зокрема відносно важливої місії д-ра Витвицького, як представника Українського Державного Центру на вигнанні, в цій країні. Свої основні погляди на поодинокі справи в українському політичному житті д-р Витвицький висловив в обширному інтерв'ю, надрукованому в „Свободі" з 7-го грудня. Інтерв'ю мало вже широкий відгомін в українських політичних колах та в українській пресі, при чому окремо підкреслюється твердження д-ра Витвицького про рішальне значення українського визвольного руху в теперішньому міжнародньому конфлікті.

Д-р С. ВИТВИЦЬКИЙ, НА ПРИНЯТТІ В ЙОГО ЧЕСТЬ, ПІДКРЕСЛЮЄ ВАГУ ЄДНОСТИ

Ню Йорк. — Свідомість нашої твердої дійсности та необхідність дальшої єдности і консолідації всіх українських сил на базі Українського Державного Центру повинні бути підставою і ціллю нашого щоденного поступування — твердив д-р Степан Витвицький, заступник голови Виконного Органу Української Національної Ради та керівник його ресорту закордонних справ на окремому прийнятті, влаштованому в його честь Матірним Союзом Українок минулої суботи в приміщенні Літ.-Мист. Клюбу. Прийняття, що ним проводила голова МСУ п-ні Мілена Рудницька, яка й привітала д-ра Витвицького та познайомила з ним приявних коло 80 громадян, між ними представників поодиноких політичних і громадських угрупувань. Теж в численних промовах поодиноких представників підкреслювано традиційну тяглість українських визвольних змагань та необхідність „спільної мови й повного об'єднання всіх українських сил, бо тільки це може забезпечити успіх в цій нерівній українській боротьбі за волю.

З промовами, крім п-ні Рудницької на початку і д-ра Витвицького на закінчення, виступали: професор Ветухів, полк. Валійський, проф. Паливода, ред. Кедрин, проф. Олексіїв, С. Дембицький, д-р Зозуля, д-р Ленцик, інж. Красоніс, ред. Гришко, д-р Ріпецький, В. Новицький, Є. Стахів, п. Григорович, д-р В. Галан, О. Костюк, проф. Приходько, адв. Гаврилко, д-р Михайлів, проф. Литвиненко та п. Яремчук. Д-р Витвицький, відповідаючи на промови, висловив теж свідомість труднощів, з якими йому доведеться змагатись у виконуванні його важливої місії в цій країні, висловлюючи рівночасно впевненість в її успіху, якщо йому в цьому допоможе американсько-український загал громадянства.

● **У неділю відбулися по всіх католицьких церквах молебні** за жертви, які впали в наслідок переслідувань за віру в країнах поза Залізною Заслоною. До молебнів додано ще мольби за навернення мучителів.

● **Д-р Джан Лоренс Кулп, асистент професора ґео-хемії в Колумбійському університеті** в Ню Йорку, дістав нагороду 1,000 доларів за помір морської води у великих глибинах, на підставі яких можна устійнити вік морської води. З такого поміру можна буде передбачити, коли околиця північного бігуна буде знову тепла.

● **Французький парлямент** ухвалив тимчасовий внутрішньо-військовий бюджет в сумі 377,000,000 долярів.

РАДІСНА ЗУСТРІЧ

Звільнені за окупом з комуно-мадярського ясиру американські пільоти з радістю зустрічають своїх друзів на американській авіяційній базі в Ердінґ, біля Мюнхену в Німеччині. На фото: звільнений з ясиру сержант Джесс А. Дофф з усміхом виходить з літака. На першому пляні пільот змушеного до висадки в Мадярщині американського літака, капітан Дейв, держить в обнятах свою жінку (в білому футрі).

Мадяри продовжують проти-американську кампанію після звільнення летунів за окупом

Будапешт, Мадярщина. Комуністична Мадярщина, звільнивши минулої п'ятниці за окупом 120,000 долярів чотирьох членів залоги змушеного до висадки на мадярській території заблуканого американського літака, — продовжує свою проти-американську кампанію та обстоює, що літак був опинився над Мадярщиною свідомо в шпигунських цілях. Звільнені літуни, яких передано минулої п'ятниці американським представникам на австрійському кордоні, заявили, що їх впродовж 14 днів переслухували советські офіцери, намагаючись видобути від них військові таємниці, й щойно після 14 днів передали їх мадярським комуністам. Звільнені американці твердять, що над ними не знущалися фізично. Американський уряд, заплативши мадярам вимаганий окуп, застосував проти Мадярщини низку репресійних заходів, закриваючи, між іншими, мадярські консуляти в Ню Йорку і Клівленді.

АЛІЯНТИ ВІДКИДАЮТЬ КОМУНІСТИЧНІ ДОМАГАННЯ НОВИХ КОНЦЕСІЙ В КОРЕЇ

Токіо. — Аліянтські представники на мирових переговорах в Панмунджом відкинули з цілою рішучістю комуністичні домагання нових концесій в Кореї, заявляючи, що тепер ще тільки комуністи можуть ці концесії робити. Минулої суботи аліянти відступили від своїх попередніх домагань права на їхню контролю з повітря виконання постанов перемир'я в Північній Кореї, як теж рішили обмежити своє домагання на ротаційну зміну своїх військ в Кореї після перемир'я. Але вони рішуче відмовляються признати комуністам вимагане право на будову військових аеродромів на території Північної Кореї під час перемир'я. Зі свого боку аліянти домагаються негайного звільнення інтернованих комуністами в Кореї коло 50 аліянтських місіонарів, кореспондентів та членів дипломатичних місій. Червоні заявили, що вони перевірять переданий їм аліянтами список цих інтернованих та заповіли, що вони готові звільнити їх після підписання перемир'я. — Аліянтський представник заявив, що аліянтська делегація в своїх концесіях комуністам поступилася до „найдальших меж" і тепер вже тільки від комуністів залежатиме чи й коли можна буде остаточно оформити й підписати договір про перемир'я. Наради продовжуватимуться. На фронті в Кореї все ще відбуваються тільки припадкові перестрілки між патрулями і розвідчими відділами, без будь-яких основних змін у фронтовій лінії.

Петро Брилинський, капітан авіяції і член УНС, згинув в літунській катастрофі

Шікаго, Іл. — Капітан американської авіяції — 28-літній Петро Брилинський молодший, член Т-ва Доброї Волі, Відділ 22-ий УН-Союзу, згинув в катастрофі транспортового літака С-47, що дня 6. грудня розбився в горах в дорозі з Тріполі в Північній Африці до Марсей у Франції. Кап. Брилинський вступив до авіяції в 1943 році, закінчивши Високу Технічну Школу. Брав активну участь в другій Світовій Війні і залишився в авіяції після неї. Залишив дружину і 14-місячну дочку, родичів та чотири сестри. Згадку про смерть молодого пільота на службі своєї країни подала — як це інформує секретар 22-го Відділу УНС. Павло Кахя — місцева преса.

Технічні зміни у „Свободі"

З сьогоднішнім 1-шим числом 60-того річника „Свободи" започатковується низка технічних змін в оформлюванні щоденника, починаючи від заголовку, зменшено його форму на 2/7 частини його попередньої величини. Рівночасно вводиться вісім колонок замість дотеперішніх сімох, та поширюється друк сторінки на півтора „емса". Вже в теперішньому числі, замість дотеперішнього т. зв. 10-пунктового характеру, будуть введені 9-пунктові, отже на один пункт менші. Ці зміни, започатковані тепер на першій сторінці, будуть введені впродовж найближчих двох-трьох тижнів в цій газеті, що збільшить приблизно на 20%, отже майже на цілу одну сторінку, кількість друкованого в ній матеріялу.

ЗАХІДНО-ЕВРОПЕЙСЬКІ КРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ФЕДЕРАЦІЇ

Париж, 31. грудня 1951. Міністри закордонних справ шістьох західно-европейських країн: Франції, Бельгії, Голандії і Люксембургу, після нарад впробургу, нараджуючись впродовж останніх чотирьох днів в справах спільної европейської армії, зробили найдальший досі крок на шляху до европейської федерації, пропонуючи своїм урядам встановити спільний, безпосередньо обраний дво-палатний парлямент, що мав би понад-національні повновласті відносно податків, адміністрації спільного оборонного бюджету та управління стальною і вугільною індустріями, об'єднаними згідно з Пляном Шумана. Міністри висловили надію, що цей плян відносно спільного парляменту можна буде здійснити до 1-го січня 1955-го року. В самих нарадах щодо спільної армії та включення Німеччини в західну оборону міністрам пощастило усунути взаємними компромісами низку суперечностей, хоча вони ще не могли досягнути повного порозуміння щодо договору в тій справі, головно відносно спільного фінансування европейської армії. Проте, ці справи вони сподіваються полагодити і устійнити на черговій спільній конференції, що має відбутися в Парижі в другій половині січня. Натомість устійнено, що договором в цій справі має бути встановлена спільна оборонна Рада, що складатиметься з шістьох членів, по одному від кожної країни, Рада міністрів, що матиме екзекутивну владу, та спільна асамблея з парляментів шістьох країн, з повновластями іменувати і відставляти оборонну Раду. Ця асамблея матиме теж завдання приготовити впродовж найближчого пів року пропозиції для федерального парляменту — та встановити його повноважиння. Тим самим, на цьому історичному зібранні міністрів закордонних справ — встановлено першу конкретну базу для майбутньої федерації Европи, що є кінцевою ціллю цілої низки ужинених вже досі заходів. На шляху до здійснення цього задуму буде ще багато труднощів, але його переведення в життя матиме найбільш далекойдуче значення в европейській історії, змінюючи її дальший курс.

Черчил в дорозі до Злучених Держав

Лондон. — Британський прем'єр Винстон Черчил, — секретар закордонних справ Ентоні Іден, — секретар взаємин каммонвелту лорд Ісмей та їхні головні дорадники і секретарі виїхали минулої неділі кораблем „Квін Мері" до Злучених Держав на важливі наради з президентом Труманом та іншими членами американського уряду. Разом з ними іде теж американський амбасадор в Лондоні, Волтер С. Гіффорд. — До Ню Йорку вони повинні причалити в найближчу суботу і негайно від'їдуть на наради до Вашингтону, що триватимуть десять днів. — Їх виїзд дещо припізнився з уваги на страшні бурі на Атлянтику і тому теж до Злучених Держав вони причалять один день пізніше, ніж це початково пляновано та за що британські державні мужі прохали телеграфічно вибачення у президента Трумана.

Папа висловлює „людські почування" всім політичним в'язням

Рим. — Папа Пій XII виголосив через ватиканську радіовисильню „послання підбадьорення" для всіх політичних в'язнів в світі, висловлюючи їм рівночасно своє „людське співчування". Папа вважає, що в багатьох країнах караються численні політичні в'язні не тому, що вони справді провинилися, але головно в наслідок несправедливих законів та фальшивої інтерпретації суспільного життя. Папа висловив „окреме розуміння" для молодечих політичних в'язнів. У ватиканських колах інтерпретується це послання Папи як окреме звернення до численних мучеників за Христову віру в країнах за залізною заслоною.

ІРАН ПРИПИНЮЄ ПОДОРОЖУВАННЯ ЗА КОРДОН

Тегеран. — Іранський уряд повідомив, що не видаватиме вже більше віз своїм громадянам на виїзд за кордон, з уваги на недостачу закордонної валюти, потрібної на фінансування таких поїздок. Кілька днів тому цей уряд повідомив, що з уваги на ті самі фінансові трудності він сильно зменшить свої дипломатичні представництва за кордоном, включно з відкликанням кількох амбасадорів та закриттям кількох консулятів. Іранська преса рівночасно заповіла, що з новим іранським роком, який починається 21-го березня, іранський уряд відкличе всю свою допомогу іранським студентам, що вчаться у високих школах в чужих краях. Щоб перемогти внутрішню фінансову кризу, яка постала в наслідок націоналізації нафти, — іранський уряд випустив державну позичку та почав сильну кампанію для здобуття цим шляхом грошей на найконечніші видатки уряду. В поінформованих колах вважають, що іранське господарство є „близьке повного банкротства", бо досі воно у великій мірі базувалося на прибутках від злікводованої тепер Англо - Іранської Нафтової Компанії.

В СВІТІ

● **Американські консулярні** уряди в Німеччині працювали в останніх днях на зміну 24 години на добу, щоб „вичистити" всі справи дозволу на переселення скитальців до Америки згідно з терміном, який скінчився в понеділок в 12-тій годині вночі.

● **Московська радіовисильня** обвинувачує Югославію, що її аґенти ведуть широкі розміри „диверсійну, саботажну і шпигунську акцію" в країнах советських сателітів, зокрема в Болгарії.

● **Центральної комітет комуністичної** партії в Югославії повідомив про виключення з партії кількох дальших керівних членів, закидуючи їм „зраду комуністичної справи".

● **Відомий український шахіст Попель з Франції** держиться на третьому місці у світовому турнірі, що відбувається тепер в Лондоні.

● **Взятий аліянтами в полон** високий комуно - китайський старшина заявив, що комуністи мають тепер до розпорядження у корейській війні 700 совєтських боєвих літаків.

● **Совєтська дипломатія в** Західній Европі почала тепер інтенсивну акцію, намагаючись добитись живіших торговельних взаємин між кревними і Совєтським Союзом.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

З НОВИМ РОКОМ

Згідно з традицією не тільки бажаємо одні одним з Новим Роком щастя та усього добра, але й надіємось, що новий рік буде кращий від старого.

Подібним способом підходимо також до великих, національних чи загально-людських справ, коли відгадуємо, що несе новий рік. Але цим разом дуже таки важко бути оптимістом, як думати про те, що людству так дуже потрібне, себто про волю і мир. Бо навіть переговори в Кореї в справі перемир'я вказують наглядно, що миру нема і не буде, як довго існуватиме кремлівська диктатура. Коли ж про це одверто й ясно не говорять з відповідальних місць, то це треба хіба так розуміти, що вільний світ хоче далі сам себе дурити і жити ілюзіями.

Чи так буде й в цім році, не знаємо. Зате вже крайня пора поставити цю справу так, як про це пише відомий европейський лібераль, Сальвадор де Мадаріяґа, в „Ню Лідер" (з 17 грудня 1951):

„Західні потуги повинні розкривати совєтський режим як гнобителя свободи половини Европи, включаючи й Росію. Вони повинні виясняти своїм власним народам, що — природно — мир можна складати тільки з миром, бож не можливо миритись з війною. А що провідники Совєтського Союзу є на ділі у війні з народами половини Европи, Захід може замиритись з гнобителями тільки воюючи з гнобленими. Свобода є есенція справжнього миру, тому уряди Західніх держав повинні обстоювати в першу чергу волю, а в дальшому мир. Тому теж треба їм збройтись, збройтись і збройтись, поки самою збройною перевагою вони не зможуть визволити гноблених".

Ці слова не походять від людини, яка не належить до мілітаристів та земля якої не під владою Кремлю. До того Мадаріяґа не вертається довгі роки навіть до своєї рідної Еспанії, бо не погоджується з диктатурою режиму Франка. Це голос вільної людини, голос справжнього демократа, який хотів би бачити вільну Европу у вільному світі. Як така людина говорить про мир і волю, то думки її походять тільки від щирого бажання миру і з глибокої аналізи теперішнього конфлікту між Заходом і Сходом.

Захід досі думав про перемир'я, переговори, конференції та дебати в Об'єднаних Націях, чи на іншому міжнародному полі, які мали б довести до якогось порозуміння з Москвою в справі роззброєння і замирення. Про долю соток мільйонів, що і по того роду мирі мусіли б надалі залишатись кремлівськими рабами, він не думав, як брати цю справу серйозно й реально. Та Мадаріяґа, як добрий і досвідчений політик стверджує, що коли б навіть і прийшло до якогось хвилевого замирення, то все одно нічого з того не вийде, якщо на першому місці не буде воля. Як бачимо, Захід — навіть не рятуючи поневолених і гноблених Кремлем — не може добитись з ним якоїсь угоди, щоб хоч стримати перегони в озброєнні. А що було б, коли б так Захід поставив Кремлеві справу миру в такий спосіб, як це представляє Мадаріяґа.

Проте іншого виходу з конфлікту між вільним світом і світом рабства нема, а є тільки той, який пропонує Мадаріяґа. Тільки питання, чи провід демократій рішиться на цей шлях бодай у цьому новому році, чи може далі продовжуватиме по-старому торги з Кремлем. Хочеться вірити, що в цьому році зайдуть уже в міжнародній політиці такі зміни, по яких ввесь світ пізнає, що не може бути ніякого компромісу і перемир'я з варварством і неволею, репрезентантом яких є кремлівська диктатура.

Нові завдання і можливості

Короткий перегляд подій в нашому житті за тільки минулий рік є багатомовним балянсом праці й зусиль нашої громади, збільшеної новими високовартісними силами в усіх галузях суспільного життя. Впродовж цілого року спостерігалося рівночасне поширення та поліпшування наших організаційних форм і поглиблювання їхнього змісту. Ми були свідками — можна б сказати — дальшої органічної консолідації нашої американсько-української спільноти, що завершилась у консолідації новому акті Українського Конґресового Комітету, що став сьогодні нашою загально репрезентацією, якої можуть нам позаздрити не тільки наші брати на інших континентах, але й інші національностевi групи в цій країні. Друга наша загальногромадська централя, Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, що відбув в тому році свої треті загальні збори, та, добившись безприкладних успіхів в переселенчій і допомоговій акціях, вступив в новий етап своєї праці, перехилюючи її вагу на внутрішній американсько-український терен.

Прикладом організаційного розвитку в минулому році може послужити Український Народний Союз, що в часі від кінця листопада 1950 до кінця листопада 1951 збільшився на 4,224 членів, збільшуючи рівночасно своє майно на 1,041,951.50 долярів. Індивідуальна акція УНСоюзу в тому році в користь української справи, крім активної участи десяток тисяч членства в усіх загальних громадських акціях, позначилася виданням нового твору в англійській мові про Україну, цим разом книжки проф. Кларенса Меннінґа: „Україна XX. сторіччя", яка впродовж найкоротшого часу здобула собі найбільший розголос в цілій країні, здобуваючи цим американську публічну опінію для українських визвольних змагань.

Проте, не тільки успіхами, але й деякими серіозними недоманганнями позначувалося наше спільноте життя в минулому році. Тут насамперед треба підкреслити незадовільну розв'язку проблеми старшої і новоприбулої іміґрації та народженої в цій країні молодої генерації. Все ще не затерлися зрозумілі, але непотрібні розбіжності, або щонайменше не витворилася така однодушність в організаційних та інших „менших" справах, як вона існує в нашому принциповому становищі відносно Америки з одного боку а України і її змагань з другого. Не зроблено „всього" теж в багатьох інших галузях і не використано всіх можливостей. Проте, балянс нашої громадської праці в минулому році є безсумнівно позитивний, так в своїх конкретних досягненнях, як і в тенденціях.

З цієї дуже загальної оцінки можна б поробити й загальні висновки щодо наших потреб і можливостей в році, що залишився. Нам треба дальше скріплювати нашу єдність і співпрацю, бо це є передумовою успіху. Нам треба збільшувати наші організаційні ряди та вдосконалювати організаційні форми і поглиблювати їх зміст, бо спільното ми можемо проявитися найкраще в наших організаціях. Ми мусимо не тільки зберегти наш організаційний стан посідання, але й постійно збільшувати його. Директор ЗУАДКомітету в своєму звіті на третіх загальних зборах, характеризуючи загальну працю цієї харитативної централі, твердив, що першим її етапом було „здобування терену", другим етапом „опанування здобутого терену", а третім — „жнива" на тому терені. Це саме відноситься й до нашого загально-громадського життя. Поповнивши ряди нашої громади понад 60 тисячами новоприбулого елементу, що вже в багатьох випадках потрапив знайти „своє місце" та відповідно загосподарюватися, включаючись в наші давніші організаційні форми, або створюючи нові, ми можемо тепер говорити про те, „жниво" в усіх галузях нашого спільнотного життя.

Це саме відноситься до деякої міри й до нашої акції в користь України. Американське поле для такого „жнива" орється й засівається майже від того самого дня, коли нога першого свідомого українського іміґранта вступила на цю вільну землю приблизно три чверті століття тому. Сьогодні, здається, справді настав час на те, щоб це поле використати у вимкохо сприятливій до цього міжнародній ситуації. Великі можливості і ще більші потреби нашої максимальної активности для добра нашої громади і української справи для всіх нас наявні. Від нас усіх залежатиме чи і до якої міри ми ці можливості використаємо і потреби задоволимо.

Василенко.

Забріханість совєтської антиамериканської пропаганди

Сучасний радянський поет Андрій Малишко написав книгу віршів (Андрій Малишко, За синім морем. Книга віршів. Київ. „Радянський письменник". 1950. 180 стор.), в якій він, як зазначено в вступній статті Л. Новиченка, „поетично викриває" „Трумeнівське царство". Коли читаєш цю книжку, то здається, що це тільки езопівська мова, що насправді поет викриває „Сталінське царство". І так властиво тільки й можна розглядати цю збірку поезії. Совєтський читач напевне зрозуміє цю книжку як замасковану критику і викривання сучасної большевицької дійсности. Л. Новиченко в своїй вступній статті на 37 сторінках пише несусвітні речі про Америку. Він пише про мільйони трудящих, що живуть „на грані злиднів", про „шал імперіялістичних хижаків", про „неправду і зло цитаделі світового імперіялізму", про країну, де „в тяжких муках змагаються" закованi люди, прагнучи вирватись на волю, на сонячне світло", про шалений розгул мілітаризму, про країну, де трудовий народ приречений на голод, нужду, на нечувані страждання і приниження. Та це ж чудова характеристика саме совєтської держави! Хто загарбав Румунію, Угорщину, Польщу, Болгарію, Литву, Латвію, Естонію, Україну, Білорусію, хто нищить цілі народи — татар, інгушів, казахів, українців? Хто ввів навчання військової справи в середніх і вищих школах, хто тримає тридцять мільйонів в концтаборах і тюрмах, хто знищив голодом мільйони українського селянства, хто платить робітникам найнижчу заробітню платню, в якій країні панує страшна житлова криза, в якій країні населення ходить обірване і розуте, в якій країні стоять люди в чергах за хлібом і за всім найнеобхіднішим? На ці питання є тільки одна відповідь: СССР, в СССР! В якій країні життєвий стандарт робітника і всього населення стоїть найвище в усьому світі? В ЗДА! В якій країні найкраще і найдешевше можна купити без усякої черги харчові продукти, одяг, взуття, і все інше? В ЗДА! В якій країні робітник за зароблені гроші може придбати найбільше всяких речей і жити в добрій квартирі з вигодами? В ЗДА. То про яку ж країну пише Новиченко? Звичайно про СССР! Бо тільки про СССР можна сказати все те, що Новиченко пише в своїй передмові до книжки Малишка.

Що ж пише в своїх віршах Малишко, що справді був і в Америці і в Канаді короткий час після війни? Вся його писанина — це така фантастична і дика брехня, що просто дивуєшся, до чого може довести людину сталінський режим. Ось кілька перлів такої беззастережної і критичної брехні і неправди. Малишко пише, що він в Америці бачив „голодні вимучені очі", „нужду і плач", бачив, як „дентик убогий на хліба крихту діти просять". Читаючи цю фантастику, кожен колишній діпіст із СССР не може витримати від сміху, бо більшої нісенітниці ще не доводилося читати ніде. Ще більший сміх розбирає, коли читаєш на 64 сторінці, як американський робітник розділяє на двох „хліба чорного шматину" і „солі чорної одрібок дробить". Таж в Америці ніде нема чорного хліба, ніде нема чорної солі дрібкуватої! Та наші діпісти два роки шукають чорного хліба і ніде не знайдуть і примушені борщ їсти з білим, як сніг хлібом і вживати білої, як сніг солі!

Американські комуністи! Українці - комуністи! Обов'язково прочитайте цю книжку! Дивіться, до яких геркулесових стовпів дійшла забріханість совєтської пропаганди! Читайте далі! Ось „портрет" американського робітника: „Віддано за хліб останні гроші, за горбинку і за сиву сіль:

> . . Латана ковбойка на плечі.
> З ранку в роті не було ні риски,
> Вчора хліб кінчили бідаки.

Та навіть „боми" американські, що живуть, як птиці небесні, ні сіють ні жнуть, а й вони мало турбуються хлібом, бо їх безплатно годують. Їм тільки безплатно горілки не дають.

А ось доля каменотеса. Він сорок літ працював, а потім його вигнали з роботи і

> Він ділом в стару свою землянку,
> Де не камінь, в глині пороги,
> Де мокриці в щілях на світанку,
> Стіни плачуть, мокрі од вологи.

Чи це в Америці? Ні! Це тільки в СССР!

Багато українців, що живуть в Америці яких 15 років і працюють звичайними робітниками, за ці роки своєї праці придбали навіть власні будинки, добрі меблі, холодильник, телевізійний радіоприймач, багато убрань, авто. І мають заощаджені гроші в банку. Отже каменотес за 40 років своєї праці може мати і власні будинки і тисячі долярів у банку. В старих землянках тут ніхто не живе з тієї простої причини, що цих землянок в Америці взагалі нема! Ця фантастична землянка, в якій живе камотес з 40-літнім стажем, існує тільки в буйній фантазії Малашка, реально вона існує тільки в СССР, де дійсно панує нужда і злидні. Неправду розповідає Малишко про переселенців українців, що прибули до Америки в 1920 році і тепер після 25-річного перебування в Америці живуть у великій біді й голоді, як каже Малишко „з голоду їм набрякли жили".

Малюючи життя селян американських, Малишко за моделі мав українських селян, і тому у нього вийшла картина не американського села, а картина українського села за часів совєтської влади. У Малишка селянські діти просять їжі, а селянин цілком пограбований державними податками, голодний і бідний. Всім відомо, що американський селянин живе краще і культурніше, ніж у старі часи жили в Росії поміщики. Американський селянин провадить своє господарство використовуючи найновіші досягнення техніки, має будинки з усіма вигодами, має удосконалені машини, має великі врожаї і має великі прибутки від свого господарства. Отже наступні слова Малишка безперечно стосуються *УКРАЇНСЬКОГО* селянина, а не американського:

> З журбою я в поля дивлюсь,
> Де стиглий колос похиливсь,
> Бо знав, що зерна чисті ріки
> Підуть в чужі важкі засіки,
> Згниють в воді й на тому краї,
> А вбогий фермер ляж, вмирає.

Малишко пише ще про відсутність свободи слова в Америці. І це неправда. В Америці можна купити кожну книжку, що виходить у СССР, в Америці виходять комуністичні газети на різних мовах. В СССР же панує така цензура, якої ніколи не було навіть в найчорніші часи царської реакції, і це всім і кожному відомо. Отже

(Закінчення на ст. 3)

М. Кузьмин.

На економічні теми

Свого часу д-р С. Демидчук порушив у статті п. н. „Громадська праця під знаком плямового" таке питання: „Чи залишити громаду її припадковому діянню, чи краще скласти якийсь плян праці з уваги на нову добу".

Порушена ним проблема важлива і вона повинна була дати привід до основної дискусії, зокрема з боку тих людей, яких інтересує господарська ділянка нашої спільноти. Бо нова еміґрація по приїзді до Америки почала вправді творити багато різних організацій, але головно політичних. Тільки дещо можна було знайти в нашій пресі якусь новинку, яка вказувала б на розвій господарської ділянки нашого життя.

Наша спільнота, не тільки в Америці, але й по цілому світі, спрямувала всю свою енергію на допомогу визвольній акції. Це природне й зрозуміле. Одначе це не повинно перешкоджати нам думати про інші важливі справи, в тому і господарські. Але про це мало пишемо в газеті, це теж не є темою різних доповідей та дискусій, що їх тепер так багато.

Не забуваймо, що як Україна стане незалежною, то їй прийдеться відразу розв'язувати багато різних економічних проблем. Їй потрібні будуть фахівці, економісти, які допомогли б завести в країні розумне господарство. Було б непростимим гріхом, коли б ми і про ці речі не думали в країні, де маємо нагоду навчитись під господарським оглядом багато такого, що можна б з великою користю пристосувати і до відносин в Україні. Те саме можна сказати і про інші культурні країни, в яких перебуває наша еміґрація. Уже сама тільки організація американського фармерства може нас багато навчити!

Це правда, що маємо тут поважне число наших інженерів, які працюють за фахом і цілком певно наберуть великого досвіду, який згодом може стати цінним вкладом в господарство України. Маємо лікарів, що практикують і стають самостійними. Але поза ними велика маса нової еміґрації — це звичайні нефахові робітники, що виконують звичайну працю, за яку мало хто вже береться, бо й заплата за неї дуже низька. Тому саме треба нам доконче братись за вивчення фахів. Це відноситься в першу чергу до молодших людей. Тут не питають, які хто закінчив школи, але що він вміє робити.

Це все такі справи, про які треба нам голосно говорити і писати. Самою ж політикою жити не можемо!

ВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ЖИТТІ В 1951 Р.

Січень: 2. Український Конґресовий Комітет окремим листом до президента Трумана піддержав „повно і всеціло" акт проголошення „загрозливого положення" в країні, підкреслюючи, що українці вже від трьох десятиліть борються проти того самого комуно-російського імперіялізму і агресії, що тепер загрожують цілому світові та стали теж безпосередньою причиною „національної загрози" в Америці.

3. Український Конґресовий Комітет піддержав заклик губернатора Томаса Дюї в справі повної красвої оборонної мобілізації для зустрічі большевицької загрози.

3. Повідомлено про приїзд до Злучених Держав на короткі відвідини представника Закордонного Представництва УГВР(о. д-ра Івана Гриньоха.

7. Українці в Злучених Державах та в інших вільних країнах обходили врочисто за старим стилем свята Христового Різдва, згадуючи своїх братів на Рідній Землі, що в неволі.

11. В Братиславі на Словаччині чеські большевики поставили перед суд греко-католицького єпископа Павла Гойдича, закидуючи йому приналежність до Організації Українських Націоналістів та „державну зраду".

16. Геролд Стассен, президент Пенсильвенійського університету і колишній губернатор Міннесоти, зложив свою відому заяву, рекомендуючи відновлення суверенної української держави як одну з головних цілей американської закордонної політики.

17. Американська преса подала вістку про нове жорстоке переслідування українців в Совєтському Союзі у зв'язку з акцією „укрупнювання колгоспів".

18. Ню Йорк Таймс та інші американські газети піддержали в окремих повідомленнях або коментарах пропозицію Стассена щодо використання „у к р а ї нського аргументу" в американській закордонній політиці.

22. Українські громади у вільному світі та їхня преса згадували річниці проголошення державної незалежности і соборности України.

22. Український Конґресовий омітет і Український Народний Союз вислали Геральдові Стассенові ґратуляції за його мужнє заступництво української визвольної справи.

21. Відомий американський публіцист і радіокоментатор Дрю Пірсон повідомив, на підставі інформацій з американських амбасади в Москві, про нові повстанські виступи в Україні.

22. Сенатор Вільям Бентон, демократ з Коннектикат, згадав в Сенаті з флору річницю проголошення незалежности і соборности України.

Лютий: 4. В Ню Йорку відбулися звичайні загальні збори Товариства Українських Лікарів з яких взяло участь 89 лікарів та на яких головою Т-ва одноголосно перевибрано д-ра Р. Осінчука.

3. В Ню Йорку відбулася традиційна „П р о с ф о р а", влаштована хором „Думка", під час якої видвигнено справу купна репрезентативного Українського Народного Дому.

7. Старанням і коштом Українського Народного Союзу появився черговий твір проф. Кларенса Меннінґа про Україну в англійській мові, „Україна XX. сторіччя".

8. В Нюарку, Ню Джерзі, помер крилошанин греко-католицької львівської метрополії, видатний громадський діяч о. Дам'ян Лопатинський.

10. У Филаделфії відбулися річні наради Дирекційної Ради ЗУАДКомітету.

10. Едвард О'Конн0р, член Комісії Переміщених Осіб у Вашинґтоні, заявив на зборах Дирекційної Ради ЗУАД Комітету у Филаделфії, що „український дух незламності переможе" та що „Україна займе своє місце в сім'ї вільних народів світу".

13. Американська преса подала вістку про чергові бої українських повстанців проти большевиків та про їх допомогу у визвольній боротьбі словаків.

19. Конґресмен Лоренс Смит з Висконсин передав до Конґресового Рекорду статтю з „Українського Бюлетеня" про „Совєтського великана на глиняних ногах".

20. Голова УККомітету, проф. Лев Добрянський, зізнавав в сенатській підкомісії збройних сил в користь законопроєкту про висилку дальших контингентів американських військ до Европи, вияснюючи при цьому боротьбу за волю українського народу.

22. З нагоди Дня Вашингтона Українська Національна Рада звернулася окремим листом до президента Трумана, згадуючи й висловлюючи Шевченком тугу українського народу за „справедливим законом Вашингтона".

Березень: 2, 3 4. У Вінніпегу в Канаді відбулися чергові наради Пан-Американської Української Конференції.

6. В Мужен у Франції помер видатний український письменник і діяч Володимир Винниченко.

10. Українці у вільному світі врочистими академіями згадували роковини Тараса Шевченка.

12. Капеля Українських Бандуристів під проводом Володимира Божика почала успішне концертове турне по Канаді.

12. Демократичне Об'єднання Бувших Репресованих Українців з-під Совєтів (ДОБРУС) обходило в Ню Йорку першу річницю свого існування і праці.

16. Конґрес у Вашингтоні ухвалив новий іміґраційний закон для скитальців, встановлюючи нову інтерпретацію Акту Внутрішньої Безпеки, при чому прийнято аргументи ЗУАДКомітету та дозволено на іміґрацію до ЗДА тих осіб, що примусово належали до тоталітарних партій.

17—18. В Ню Йорку відбулися річні наради повного збору Українського Конґресового Комітету.

19—23. Відбулися річні наради Головного Уряду Українського Народного Союзу, у висліді яких м. і. ухвалено 9,000 долярів на народні цілі.

19. В Парижі помер визначний український історик, письменник і діяч, проф. Дмитро Дорошенко.

22. Капеля Бандуристів під проводом Володимира Божика дала свій репрезентативний концерт в Карнеґі Голл в Ню Йорку.

26. Командування американських збройних сил в Німеччині повідомило, що воно прийме до американської армії обмежену кількість чужинців, в тому теж українців.

28. Представниця Об'єднання Українських Жіночих Організацій Америки, п-ні Стефанія Галичин, взяла участь в конференції Міжнародної Ради Жінок в Атенах, в Греції.

Квітень: Урядовий „Голос Америки" передав, в рямках своїх радіопередач в Україну інтерв'ю з головою Українського Народного Союзу, Дмитром Галичином, в якому сказано, що одною з головних цілей УНС є допомога українським визвольним змаганням.

10. Конґресмен Чарлз Дж. Керстон з Висконсин заявив в Конґресі, що „Українці можуть перерішити розвал большевизму".

16. В Ню Йорку відбувся перший Конґрес організації української молоді „Пласт", в якому взяло участь понад 200 осіб та на якому вибрано Пластову Старшину, з д-ром Юрієм Старосольським на чолі.

23. Український чоловічий хор „Ватра" під диригентурою проф. Л. Туркевича дав

ВЖЕ ПОНАД 2,500 ЗГОЛОШЕНИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ НОВОГО ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ТИЖНЕВИКА „СВОБОДИ" ЧЕКАЮТЬ ЩЕ НА ВАШЕ ЗАМОВЛЕННЯ, ЩОБ ТИЖНЕВИК МІГ ПОЯВЛЯТИСЯ! НЕ ВІДТЯГАЙТЕ З ВИСИЛКОЮ ВАШОГО ЗГОЛОШЕННЯ!

ЧЕРГОВИЙ МІЖНАРОДНИЙ ВИСТУП УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) пробиває собі з успіхом дорогу до виступів у міжнародній площині. Свого часу відмітили ми виступи СФУЖО в почннах Світового Союзу Матерів у Парижі (конгрес М. М. М. у 1950 та передрівдвяні базарі там же). Саме відбувся черговий базар Світового Союзу Матерей (27-30 листопада 1951), в якому українське жіноцтво взяло участь.

Як і торік ця міжнародня виставка відбувалась під протекторатом президента Франції Оріоля і міністра закордонних справ Шумана в тих же розкішних залях готелю Континенталь, прикрашеній прапором Об'єднаних Націй та прапорами окремих держав.

Цьогорічна імпреза відзначалась дбайливим оформленням стендів. В минулому переважали продукти промисловости, в цьому році кидались у вічі вироби народного мистецтва. Греція прислала чудові тканини, Франція — клейноди і кераміку, Австрія — плетиво, ляльки і т. д. Український стенд займав теж центральне положення, що й торік. Змінились тільки експонати: коли торік вони були дуже різнородні (вишивки, дереворізьба, писанки), то цього року переважали вишивки та такої добірної якости, як їх можна хіба побачити в музею. Художнім оформлення українського стенду займалась артистка-малярка Іванна Винників. Завдяки її смаку та фаховому підходові враження українського стенду було незвичайне. Напис „Ukraine en exile" притягав маси відвідувачів, а старовинний образ Богоматері, у вишиваному рушнику, що висів над стендом, ставив цей почин під її покров.

У цьому році українки не обмежились тільки своїм стендом. У буфеті виставки пишалось також українське печиво, що вже має в Парижі свою марку. Два пишні торти з відповідними написами свідчили про високе кулінарне вміння української жінки.

Виставку відвідала еліта Парижу — міністри, посли, депутати та їхні дружини. З української колонії у Франції прибуло духівництво, представники преси, визначні громадські діячі і громадяни, в тому числі професори нашого наукового центру НТШ в Сарсель. Одначе найзамітнішою подією цьогорічного базару були відвідини Преосвященого Кир Івана Бучка у супроводі Ген. Вікарія Франції о. мітрата Я. Перрідона.

Зустріч нашого князя Церкви відбулась дуже врочисто. При вході до залі привітали Владику президентка М. М. М. п. Ж. Пейроль і секретарка п. М. Делєм. З українського боку чекала делеґація ділового комітету [illegible] інж. З. Витязь, голова, та І. Винник і А. Сапрун, членки. Ця делеґація супроводила Преосвященого цілий час його перебування на виставці.

Біля українського стенду зустріла Владику бурхлива овація всіх присутніх українців і натовпу чужинецьких відвідувачів. Відвідини ці відмітила преса, як один із чергових успіхів вистави.

Так пройшов перший день вистави і з неменшим успіхом два слідуючі. Діловий Комітет одержав признання з боку управи виставки й щире запрошення брати участь у дальших починах М. М. М. І справді — гурт жінок, що перевів цю виставку, вже має досвід та відповідне вміння. Почесною головою комітету іменовано п. Отаманову Ольгу Петлюру, що не відмовилась від такої опіки. Діловою головою комітету була містоголова СФУЖО в Европі п. інж. Зінаїда Витязь, що прибула на ту ціль із Бельгії. Членками комітету були членки управи обох жіночих організацій у Парижі — Союз Українок Франції та Т-ва Православних Жінок.

Завдання ділового комітету було нелегке. Давніш, коли ще діяли майстерні вишивок і дереворізьб в Німеччині, та українські громади в Бельгії і Франції не зmaлiли, можна було легше роздобути виставковий матеріял. Тепер це значно трудніше і в тій цілі СФУЖО розписало збірку вишивок та інших пригожих предметів у ЗДА й Канаді. Та океанська допомога прийшла пізно й діловий комітет мусів на місці старатись за відповідний виставковий матеріял.

Та труднощі переборено цього року і вдержано виставку на попередньому рівні. До того діловий комітет провів підсумки цього виступу, що дозволяють із гордістю дивитись на пророблену роботу. І так:

— наше місце в того роду імпрезах вже певне й неоспорне,

— наш виступ, як окремої національности, вже не викликує запитів і здивування, а зустрічає признання і зрозуміння,

— усюди вже придбали ми друзів, як у проводі М. М. М., так і посеред інших національних секцій,

— наше народне мистецтво вже має широкі круги прихильників,

— продажа виробів приносить нам і матеріяльний успіх, що дозволяє СФУЖО-ві покривати свої зобов'язання в М. М. М.

Забріханість совєтської антиамериканської пропаґанди

(Закінчення зі сторони 2)

книжка віршів Малишка „За синім морем" — це безглуздий наклеп на Америку, це фантастична брехлива пропаґанда. Але з другого боку цю книжку можна розглядати як замасковане викриття страшного „Сталінського царства" з його безправством, з його визиском і терором. І ці алюзії до сучасної совєтської дійсности ще більше підкреслюються такими побутовими подробицями як *горний хліб, дрібкова сіль, вогка землянка, убогий селянин, що тремтить, щоб „з голоду взимку не вмерти", народ з замком на губах.* Ці деталі радянського побуту ще більше підкреслюють, що в книжці Малишка „За синім морем" показана не американська, а сучасна совєтська дійсність з її злиднями і поневоленням окремої особи і цілих народів. І не поможе ніяка фразеологія! Совєтський читач у цій книжці впізнає свою дійсність, а не американську. А намальований на обкладинці малюнок золотого хмародеру і дерев'яного бараку ще більше підкреслює цим символом контраст між багатою і заможною Америкою з вільним і заможним робітництвом та селянством і Радянською тюрмою народів з її дерев'яними бараками, де живе пригноблений концтаборами, тяжкою підневільною працею народ, де „укрупнений" і остаточно зруйнований селянин провадить своє барачне гірке існування. Хмародер... і дерев'яний барак: СССР і ЗДА!

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим-самим і співвласниками 12-ти мільйонового майна організації!

У ВІЧНОЗЕЛЕНІЙ АНГЛІЇ ЖИВУТЬ УКРАЇНЦІ

Автобус привозить мене до Джерзі Сіті. На першому кроці зустрічає мене несподіванка. Перша людина — листоноша на моє запитання, як пройти до 81-83 Гренд стріт, відповідає мені доброю українською мовою: — То Ви до „Свободи" і дальші дав пояснення, як дістатися до редакції „Свободи". Як це присмно в незнаному місті зустріти земляч-ка. Це рівночасно викликає думку про наше широке розпорошення по усіх закутках землі і про малі зв'язки поміж українцями, що живуть у різних країнах.

Ще кілька днів дому я дихав вогким повітрям Лондону і очі мої тішила свіжа зелень травників. Прибувши до Америки хочу подати дещо про українців в Англії.
чисельність.

Українці з Вел. Британії становлять органічну частину всієї нашої еміграції і радіють здобутками та боліють невдачами української громади інших країн. Еміграція у Вел. Британії є цілковито нова, яка щойно в часи останньої війни і роках повоєнних згромадилась там і починає впускати коріння у твердий ґрунт устабілізованої країни. Правда ще перед першою світовою війною, осіло в місті Менчестер коло 30 осіб, які, саме були затримані в дорозі до Канади. Їх однак не можна брати під увагу з огляду на малочисельність.

Тепер українців нараховується, за державною статистикою 35 тисяч. В дійсності це число буде більше, коли взяти під увагу реєстрацію українців як поляків — тих, що служили в польському війську і не зуміли себе задеклярувати українцями перед урядовими чинниками, а також деякі з українців, переслідувані большевиками в Німеччині чи Австрії, змушені були подаватися за поляків.

Першими прибули українці як вояки Польського Корпусу — завербовані до війська на Сибірі. Число їх сягало чотирьох тисяч. Другою показовою групою, були колишні вояки Укр. Дивізії, прибулі у числі приблизно 9 тисяч як інтерновані в Італії з місцевості Ріміні, в травні 1947.

Третьою і основною щодо численности була група еміґрантів, прибулих з Німеччини та Австрії як добровольці робітники, завербовані урядом Вел. Британії в роках 1947-1948.

Загально відомо, що час прибуття наших людей до Вел. Британії припадав на післявоєнні роки великих недостатків щоденного життя в основному прохарчування і мешкання. Могло б здаватися, що це вплине від'ємно на новоприбулих, зокрема на їх заінтересованість громадськими справами. Але людям, які пройшли страшні часи — на Сибірі і по окопах різних фронтів, загартованих до твердого життя — стало необхідним включитися до організованого життя. Вже в 1946 році з'їхалися українці-вояки в польських частинах — в Единбурґ і вирішили створити свою українську організацію з назвою: „Союз Українців у Вел. Британії". До цієї організації, централю якої скоро перенесено до Лондону, влилися з 65% всі інші новоприбулі, зокрема члени Укр. Дивізії. На сьогоднішній день та організація — чисто допомогового характеру, побудована на членстві і розгорнула свою діяльність на членських внесках і є власником п'ятьох домів по більших скупченях українців, а також посідає земельну посілість з великим будинком придбаним для інвалідів і непрацездатних.

Рівнобіжно до громадського сектора розвивалося і релігійне життя. Більшість бо 10 відсотків становлять католики. Їх обслуговує 18 душпастирів роз'їжджаючи по більших скупченнях вірних. За той короткий час зуміли набути церкву в Лондоні і три парафіяльні до[illegible] на провінції.

Православна Громада УАПЦ трохи менша, але також живуча.

Існують ще сильні організації комбатантів та СУМ, а також Союз Укр. Жінок та Пласт.

Існує також організація — „Об'єднання Українців у Вел. Британії" (СУБ) щодо напряму праці.

Багатьох буде цікавити, як живуть українці, їх матеріяльне становище. В країні, що переживає поважну кризу і де ще основні харчові продукти раціонуються, життя не легке. Крім того чужинці не мають права працювати за своїм фахом, а лише на праці призначеній урядом. Практично чужинці виконують найтяжчі і найменше оплачувані праці в копальнях, текстильній промисловості та інші праці. Більшість еміґрантів мешкають по таборах у звичайних бляшаних військових бараках. Деякі лише групи добровільних робітників по 3-річному перебуванні отримали право на вибір праці і ті в скорому часі поселились у промислових центрах: Менчестер, Бродфорд і Галіфакс. Деяким пощастило вже навіть набути на власність доми, а інші роблять в тому напрямі заощадження. Цим приводять у здивування англійських робітників, яких більшість на протязі свого життя не здобулась на купівлю власного дому. Це часто викликає заздрість. Англійські робітники пропивають гроші в шинках (барах).

Від'ємним фактом українського життя є чисельна перевага мужчин у відношенні 1-10. З 4 тисяч прибулих дівчат залишились одиниці. Молоді подружжя в короткому часі придбали британській короні коло 200 підданих. Але більшість молодих мужчин парубочать і — старіються. Щоправда на них уперто полюють англійки. Велика Британія не придатна для поселення еміґрантів. Тому відчувається постійний гін до дальшого переселення. На протязі 1951 року виемігрувало коло 2 тисячі українців до Канади і кількасот до ЗДА. Треба числити, що виїде ще декілька тисяч, але основна маса залишиться, помалу задомовиться і буде тихо мріяти про поворот до рідного краю.

І. Мартинюк

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками дванадцяти мільйонового Союзового майна!

Нові Книжки

НОВА ЗБІРКА ПОЕЗІЙ МИКОЛИ ЗЕРОВА

„Вінець Овідія довіку не зов'яне"
М. Зеров.

У видавництві „Київ" (вид. Б. Романенчук) недавно з'явилася дуже цінна книжка з такою назвою: **Микола Зеров. *Catalepton*. Редакція і післямова Михайла Ореста. Філядельфія. Обгортка рисунку Святослава Гординського. Вид. „Київ" 1951. Стор. 80. Ц. 1 дол.** Назва „Каталептон" — це грецьке слово, що означає „залишки", „решта". В античній літературі це слово мало ще й спеціяльне значення — воно вживалося для означення „решти" літературних творів певного автора, які не ввійшли до збірника його канонічних творів. Ця назва вдала і для цієї збірки творів М. Зерова, бо це справді „залишки", що не ввійшли в друковані до цього часу видання поетичних творів найвидатнішого представника Київської школи неоклясиків. Зміст „Каталептона" цікавий і різноманітний: сюди ввійшли всі оригінальні вірші М. Зерова, за винятком сонетів. Деякі з них були раніше друковані, деякі тільки в цій книжці вперше друкуються за рукописами автора, частина відомих поезій друкується на підставі пізніших рукописних редакцій.

Перший розділ „Каталептону" — це Олександрини. Тут вміщено п'ятнадцять олександрин, себто 12-рядкових віршів, написаних шестистоповим ямбом з паристим римуванням. Тематика їх різна: античні мотиви, оспівування української і кримської природи, особисті настрої. Але й крізь чужу античну одежу, як і в творчості Лесі Українки, ми бачимо українську сучасну совєтську дійсність, яку не може прийняти душа вільного поета. „Поети і піїтки ловили темний крок літературних мод, сплітали для владик вінки нікчемних од" — у цих рядках прославного грецького філософа Арістарха, що жив у II стол. перед Р. Х., ми впізнаємо совєтську дійсність з її „піїтками", що сплітають для „отця народів" нікчемні оди. Цим запобігливим і улесливим поетикам протиставлено величного вченого Арістарха, що „на глум зухвалій моді" „заглибився в текст Гомерових рапсодій". Таким Арістархом для України 20 років був Микола Зеров.

Він й його друзі, видатні поети, в ті часи „серед буденних справ і шкурної громади" творили невмирущі зразки високого вічного поетичного мистецтва. Коли читаємо ці досконалі перлини української поезії, то несамохіть звертаємо увагу на їх „езопівську мову", на майстерне образне змалювання тогочасної дійсности, на тонко передані думки, почування і настрої поета серед „окружних орд і скітів-дикунів" — большевицьких неуків і невігласів, що вимагали від поетів не мистецтва, а агітаційного славословія. Читач несамохіть зверне увагу на те, що в багатьох поезіях домінує сполучення двох слів: **жовтий** і **синій** („повітря з синього і золотого скла, „синім небом і жовтим сонцем" і т. ін.).

Над поезією Зерова ясніє голуба блакить рідного неба і золото українських ланів. Над чіткими ямбами виточених, різьблених віршів „нездоланого співця" майорить рідний прапор. Один з найкращих віршів цього розділу „У возовицю" з граничною ясністю і мальовничою образністю — зоровою і слуховою — малює українське село в час завершення польових робіт — в час возовиці, коли „враз вривається ритмічний рівний скрип" високо навантаженої снопами гарби, що поволі в'їжджає в село.

Другий розділ „Елеґічні дистихи" охоплює шість неримованих (білих) віршів, кожен із них має по чотири дворядкових строфи. Тематика їх — це філософські роздумування над скороминучістю людського життя, особисті настрої і враження з відвідувань Криму.

Третій розділ „Сонетоїди". Ці десять віршів становлять зовсім інший зміст: частина з них має автобіографічний характер, а частина — це цікаві літературні портрети наших поетів Олеся, Вороного, Филянського.

В розділі „Пародії, епіграми, жарти" маємо різноманітний веселий і цікавий матеріял. Останній розділ „Зеровіяна" містить окремі висловлювання Зерова.

Фахова наукова редакція Михайла Ореста, його цінні примітки і післямова збільшують цінність видання. А зразковий зовнішній вигляд і мистецька обкладинка Святослава Гординського довершують загальне приємне враження від цієї прекрасної книжки і викликають у кожного читача почуття подяки всім тим, хто прислужився до появи цієї книжки, а зокрема редакторові Михайлові Оресту, редакторові Б. Романенчукові та поетові Яр Славутичу.

Заслужений успіх цієї книжки забезпечений серед найширшого кола читачів, а в першу чергу серед тих, хто кохається в рідній українській мові і в поезії.

П. О.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Участь українців у величавому святі-Конґресі у честь Пресвятої Діви Марії, яке відбулося в Аделаїді** 28 жовтня. У поході-процесії взяло участь 20 000 осіб. Серед інших національностей — чехи, хорвати, поляки, литовці, мадяри, ірляндці, австралійці — гідно виступала українська група з національним прапором, з найбільшою в цілому поході хоругвою-образом Богородиці на вишиваному тлі. Особливу увагу звертала група хлопців і дівчат в українських національних убраннях, на чолі цієї групи ішов п'ятилітній хлопчик. Мішаний український церковний хор, який складався з 75 осіб, також був окрасою цього величавого походу, в якому взяли участь брати і сестри з усіх частин України.

● **В Австралії вийшло перше число українського журналу „Наш Вісник".** Новелі, вірші, спогади, цікаві оповідання з історії Австралії, літературно-критичні статті, статті про театр, бібліографічні матеріяли, гуморески — такий різноманітний і цікавий зміст цього журналу. Адреса редакції: „Наш Вісник" Лот 56, Персі Стріт, Нюпорт, Вік. Австралія.

● **Італійський журнал про книжку П. Феденка.** „Реляціоні інтернаціоналі" — тижневий орган Інституту для дослідження міжнародньої політики в Міляно 24. листопада подає замітку про книжку доктора П. Феденка „Україна — її боротьба за свободу" (англійською мовою видану). „Автор, член Української Національної Ради на вигнанні, викладає в цій короткій, але змістовній книжці, змінливу долю, що її пережив український народ упродовж своєї вікової боротьби проти московської центральної влади за відновлення української незалежної й демократичної республіки. Це тема широка і тому вона не могла бути вичерпно розглянена на нечисленних сторінках, які їй присвячено . Проте ця книжка є актуальна деякими цікавими зауваженнями щодо суті й метод національної політики, яку Москва провадила зокрема після „тітовського бунту". Такий зміст цієї замітки.

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАРИЖ

Серед блиску, гамору й метушні величезної французької метрополії живе й горстка українців. Докладне їх число нікому невідоме, але, як ми вже згадали, можна допустити, що активних українців є в Парижі близько одної тисячі. Ця горстка українських патріотів творить центр усього українського життя Франції.

В Парижі є дві українські церкви: православна св. Симона і католицька св. Володимира Великого. Париж є осідком Митрополита УАПЦ — Високопреосвященнішого Полікарпа й Голови Української Католицької Місії на західню Европу — Мигр-а о. Мітрата Якова Перрідона.

Крім церков мають в Парижі українці ще Український Дім, уфундований американськими українцями, Українську Друкарню, створену зусиллями свідомого робітництва усієї Франції, і Бібліотеку ім. С. Петлюри, яку знищили німецькі варвари й яка тепер підноситься з руїни.

В Парижі діють такі централі українського організованого життя у Франції: 1. Український Центральний Громадський Комітет, якого членами є всі інші українські централі, а саме: 2. Українська Національна Єдність (УНЄ), 3. Об'єднання Українських Робітників у Франції (ОУРФ, 4. Громадська Опіка, 5. Суспільна Опіка, 6. Т-во б. Вояків Армії УНР, 7. Українське Академічне Товариство, 8. Українська Громада у Франції, і 9. Союз Українок. Українська Студентська Громада існує від 1924 і в сучасному нараховує до 20 членів.

В Парижі виходять такі пресові органи: 1. „Українське Слово" — тижневик. Найстарший (з існуючих тепер) український часопис в західній Европі, виходить 19-тий рік, 2. „Українець-Час" — тижневик, 7-ий рік, 3. „Соборна Україна" — двотижневик, 2-ий рік видання, 4. „Вістник Української Греко-Католицької Церкви" — місячник, 12-ий рік видання,, 5. „Слідами Малої Святої" — неперіодичне видання суто релігійного характеру, виходить в Буа-Коломб під Парижем.

Париж у пам'яті всього українського народу залишиться сумним і болючим символом хресного шляху, по якому українська нація йде в боротьбі за свою державу незалежність. У цьому чудовому місті впав на брудний брук від злочинної ворожої кулі Голова української відновленої держави Головний Отаман Симон Петлюра. Скромна Його могила на кладовищі Монпарнас притягає до себе сотні й тисячі паломників з усього світу, що у стіп сірої бетонової плити черпають силу й завзяття для дальшої боротьби за волю й державу великого українського народу.

Зібрав Роман Немир
(„Українське Слово", Париж)

концерт в Тавн Гол в Ню Йорку.

27. Конґресмен Чарлз Керстон з Висконсин вніс в Конґресі резолюцію в справі американської приязні та допомоги визвольним рухам поневолених Москвою народів, підкреслюючи необхідність визволення України та інших поневолених країн. Резолюція опісля стала базою для ухвалення 100,000,000 долярів з Акту Взаємної Безпеки на допомогу цим визвольним рухам.

Травень: 7. Ню Йорк Таймс, Ворлд Телеґрам енд Сан та інші великі американські щоденники помістили вістки і статті, підкреслюючи важливість української визвольної боротьби в теперішньому конфлікті між Сходом і Заходом.

6. В Ню Йорку відбувся річний з'їзд Об'єднання б. Вояків Українців в Америці, на якому головою Об'єднання перевибрано одноголосно Дмитра Ґаличина.

14. В Ню Йорку відбувся перший з'їзд Обєднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ), на якому головою обрано Павла Миґаля.

22. Офіціяльно повідомлено про підписання совєтсько-польського договору, на підставі якого Москва відступила червоній Польщі коло 260 квадратних миль української території в районі Дрогобича, в заміну за стільки ж території на схід від Люблина.

28. В Ню Йорку відбувся установчий з'їзд Матірнього Союзу Українок, на якому головою нової жіночої організації обрано Мілену Рудницьку.

28. Відбувся 2-й річний з'їзд Спілки Української Молоді Америки, на якому виступив директор Натуралізаційної та Імiґраційної Служби в Ню Йорку, Едвард Шонесі. Головою СУМА перевибрано В. Омельченка.

28. У Филаделфії відбулася конвенція Українських Американських Ветеранів.

Червень: 3. В Ню Йорку в Мангеттен Сентер відбулася величава маніфестація в 25-ліття трагічної смерти Головного Отамана Симона Петлюри. В Маніфестації, на якій виступив з промовою конґресмен Керстен та інші американські і українські представники, взяло участь коло 4,000 осіб.

7. Конґресмен Чарлз Керстен з Висконсин подав до Конґресового Рекорду промову голови УКК проф. Добрянського на маніфестації в честь Петлюри в Ню Йорку, додаючи до неї відповідні вияснення.

15. Все-Американська Конференція для боротьби проти большевизму на своїх нарадах приділила окрему увагу значенню боротьби, яку веде Українська Повстанська Армія.

17. Повідомлено, що Папа Пій XII. найменував єпископа Івана Бучка, апостольського візитатора українців-католиків в Західній Европі, єпископом-асистентом папського престолу, домовим прелатом і дворянином.

Липень: 2. Американські і міжнародні пресові аґентства подали до Москви вістку про виступ партійної „Правди" проти „буржуазного націоналізму" в Україні, зокрема проти письменника Володимира Сосюри за його вірш „Любіть Україну".

8. В Рачестер відбувся 17-тий річний з'їзд Організації Державного Відродження України (ОДВУ), на якому головою організації перевибрано проф. Олександра Грановського.

11. В Ню Йорку урядово вітали 250-тисячного скитальця, що приїхав до Америки, українця В. Голуба.

16. Американська преса подала нові обширні повідомлення про комуністичний терор в Україні та виступи проти „буржуазного націоналізму".

Серпень: Канадійські українці, з участю представників канадійського уряду, обходили врочисто 60-річчя приїзду перших українських поселенців до Канади.

6. Югославський представник Моше Піяде заявив, що в Україні шаліє „нова Єжовщина" та що московські большевики продовжують поголовне винищування українців.

8. Американська, англійська і канадійська преса подали нові вістки про українську визвольну боротьбу, називаючи Україну „Ахілевою п'ятою совєтської імперії.

17. Ню Йорк Таймс надрукував листа представника Української Національної Ради, Панаса Феденка, з гострим засудом імперіялістичних плянів білих російських еміґрантів.

8. і 9. В Канаді відбувся надзвичайний собор Української Греко-Православної Церкви, на якому одноголосно обрано митрополита Іларіона (Огієнка) правлячим єпископом цієї Церкви, з титулом „митрополит Вінніпеґу і всієї Канади".

20. Американська преса подала інформації про протести українців в Европі проти нової імперіялістичної метушні білих російських еміґрантів, що створили в Штуттґарті в Німеччині „Раду Визволення Народів Росії".

31. Повідомлено про геройську смерть в боротьбі з большевиками на Україні видатного публіциста українського визвольного руху, Осипа Дякова-Горнового.

31. Англійське аґентство Ройтера повідомило, що англійський амбасадор в Москві, сер Дейвид В. Келі, відбув п'ятиденну поїздку по Україні.

Вересень: 1—3. В Дітройті відбулася 14-та з черги конвенція Ліґи Української Молоді Північної Америки, з виступом видатних американських представників, включно з губернатором стейту Мішіґен, що виявив окремі симпатії до українського визвольного руху. Головою Ліґи вибрано на цій конвенції В. Полевчака.

19. ЗУАДКомітет повідомив, що пожертви американ-

(Закінчення на стороні 4)

ВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ЖИТТІ В 1951 Р.

(Закінчення зі стор. 3)

ських українців в готівці на допомогово-переселенчі цілі перейшли суму одного мільйона долярів.

23. Митрополитальний Комітет Української Молоді в Ню Йорку почав осінній сезон громадської праці виставкою опери „Катерина".

30. В Ню Йорку в Мангеттен Сентер відбулася з участю коло 3,000 осіб велика демонстрація української молоді в користь визволення України та проти комуно-російського імперіялізму. Демонстрацію влаштувала СУМА.

30. Посвячено нагробник на могилі Івана Раковського в Нюарку.

Жовтень: 1. Український Народний Союз і В-во „Свобода" повідомили про плян видавання літературно - мистецького тижневика та почали кампанію в справі зголошувань передплати.

7. В Тавн Голл в Ню Йорку успішно дебютував український оперовий співак Теодор Терен.

11. Американська преса подала з Німеччини вістку, що українські повстанці перервали залізниче сполучення між Львовом і Ужгородом.

12—14. У Филаделфії відбулися Треті Загальні Збори Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, на яких адв. Івана Панчука перевибрано головою а д-ра Володимира Галана екзекутивним директором цеї центральної допомогової інституції. З нагоди зборів відбулася в місцевій опері велика імпреза, на якій член Д. П. Комісії Едвард О'Коннер говорив про „Трагедію Української Нації", рекомендуючи створити „Американський Комітет для Визволення Не-російських Народів Совєтського Союзу". Виступ О'Коннора мав великий відгомін в американській пресі.

6. Державний Центр Української Народної Республіки на вигнанні поінформував уряд Злучених Держав та інших союзних країн про неважність польсько-українського т. зв. Варшавського договору.

19. Ню Йорк Таймс та інші американські щоденники і журнали подали чергові інформації про зріст українського націоналізму під Совєтами.

17. Сенатор Джордж Сметтерс з Флориди подав до Конґресового Рекорду доповідь члена комісії ДП Едварда О'Коннора на загальних зборах ЗУАДКомітету про „Трагедію Української Нації".

19. В Ню Йорку вшановано 25-ліття мистецької діяльности видатної української балерини Валентини Переславець.

24. Почав появлятися новий український місячник „Карпатська Зоря" в Ню Йорку.

25. Повідомлено про зміну назви „Фонду Вільної Росії" на „Східньо - Европейський Фонд", що сталося головно в наслідок українських протестів.

27. Поширений американський журнал „Ди Сатирдей Івнінґ Пост" надрукував замітну статтю англійського генерала Дж. Ф. С. Фуллера з твердженнями, що большевизму не можна знищити без визволення України.

27. Повідомлено, що Міжнародна Організація для Втікачів (ІРО) за старанням ЗУАДКомітету і УККомітету признала права ДП членам Української Дивізії на скитальщині.

30. Нюйорський „Ворлд Телеграм енд Сан" надрукував серію статтей англійського публіциста Едварда Кренкшо, в яких підкреслено важливість української визвольної боротьби для західного світу.

Листопад: 1. Українці у вільному світі врочистими академіями вшановували річницю проголошення державної незалежности та перебрання влади в Західній Україні в 1918 році.

6. Український Театр Опери і Балету виставив в Карнеґі Гол в Ню Йорку оперу Чайковського „Мазепа" в українській постанові.

11. В Мангеттен Сентер в Ню Йорку відбулася велика українська маніфестація проти комуно - російського імперіялізму та за визволення України. На маніфестації, в якій взяло участь коло 6,000 осіб та яка мала широкий відгомін в американській пресі, виступив посадник міста Ню Йорку, що говорив про „визволення України, як історичну конечність", голова Республіканської партії Гебріелсон, член ДП Комісії Едвард О'Коннор, проф. Колумбійського університету Филип Мозлі та автор міжнародної конвенції проти народовбивства проф. Лемкін. Маніфестацію попередила влаштована УК Комітетом пресова конференція, на якій між іншим давали вияснення американським кореспондентам тількищо прибулий в місії до ЗДА заступник голови ВО УНРади й керівник її ресорту закордонних справ д-р С. Витвицький, як теж майор УПА П. Миколенко-Байда. Маніфестація в Ню Йорку започаткувала серію подібних маніфестацій в інших американсько-українських громадах.

22—25. В Ню Йорку відбулася 13-та з черги конвенція Ліґи Української Католицької Молоді, в рямках якої відбулася пресова конференція, на якій два замасковані українські священики говорили про переслідування Церкви та про боротьбу проти большевизму в під-совєтській Україні. Конференція мала великий відгомін в американській пресі.

22. Українець Іван Яренко, кандидат Проґресивно-консервативної партії, переміг у виборах до провінціонального парляменту в Онтеріо, Канада.

Грудень: 2. Хор „Думка" започаткував окремим концертом кампанію збірки фондів на придбання Українського Народного Дому в Ню Йорку.

2. В Ню Йорку відбулася перша виставка українських поштових марок, банкнотів, знамен і відзнак, влаштована Т-вом Українських Філятелістів.

7. „Свобода" надрукувала довше інтерв'ю з представником УНРади д-ром С. Витвицьким, в якому він підкреслив міжнародне значення і важливість українського визвольного руху.

10. Американська преса подала вістку з Москви про нові виступи совєтської преси проти „буржуазного націоналізму" та „повороту до капіталізму" в Україні.

16. Українська віольончелістка Зоя Полевська виступила з власним концертом в Карнеґі Голл в Ню Йорку.

14—16. Представники УК Комітету взяли участь у „Все-Американському Тижні Волі" в Мілвокі, Вісконсин, видвигаючи там проблеми українського визвольного руху.

22—23. В Ню Йорку відбувся 5-тий з черги з'їзд Організації Оборони Чотирьох Свобід України, на якому головою орґанізації перевибрано Ігната Білинського.

Впродовж року між українськими громадськими імпрезами видатне місце займали ювілей 25-30- і 50-літнього існування та праці поодиноких відділів Українського Народного Союзу.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Союзовий концерт

Дня 16 грудня 1951 р. за старанням усіх відділів Українського Народного Союзу, на чолі з головним радним В. Гузарем, відбувся великий пропаґандивний концерт в залі Укр. Амер. Клюбу.

На це свято приїхав запрошений головний секретар УНСоюзу, п. Григорій Герман, який у своїй промові вказав на завдання Союзу та його величезне культурне післанництво переконуючи нас, чому ми всі повинні належати до цеї організоції.

Крім згаданих бесідників забирав слово Василь Попович, ревний працівник нашої громади, а п. Мельник, керівник програми, доклав усіх старань, щоб програма випала як найкраще, що йому вдалося. Мистецька частина випала бездоганно.

Секретар п. Попович завізвав присутніх вшанувати пам'ять померлого рочестерця і бувшого головного предсідника М. Мурашка однохвилинною мовчанкою і повстанням з місць.

Концертову частину розпочато американським гимном, який відспівала п. М. Климців.

Національний хор під проводом Я. Матковського виконав три пісні. Маленька солістка на гармонії Д. Мищук відіграла кілька українських пісень, а добре відомі солістки, М. Климців і А. Парута, проспівали дуже гарно два дуети: „Люблю дивитись" і „В гаю зеленім" — при акомпаніяменті С. Майкевич.

Молоді танцюристки, Когут і Гунька, тут роджені й члени хору „Боян", відтанцювали два національні танки. Дальше слідував виступ бандуристів, що грали і співали.

Усі ці точки програми були щиро оплескувані публікою. Потім В. Попович пригадав дуже важливе видання книжки про українське мистецтво, задумане Ліґою Української Молоді, а присутні виказали велике зрозуміння для цеї справи.

Вершком мистецької частини був виступ хору „Боян" у складі з 60 осіб, який по-мистецьки відспівав: „Марш молоді", „Ой видно село", „Світить місяць" і прекрасну пісню зі сольом М. Климців — „Ставок заснув".

Не диво, що вщерть виповнена заля змушувала хор до наддатків. Видно, що праця нашого відомого диригента, п. К. Цепенди, не пішла на марне. Хор зріс, зіспівався, і стоїть на високому мистецькому рівні. Хорові акомпаніювала п. А. Сорохтей.

Національним гимном закінчено це гарне свято з вірою і переконанням, що праця Укр. Нар. Союзу збирає заслужені овочі. Наш головний радний, п. Василь Гузар, задумує тепер при помочі своїх співпрацівників, працю для Союзу ще подвоїти, за що треба нам їм тільки подякувати.

Д. Рибак

ПАСЕЙК, Н. Дж.

Пласт при праці

Щасливий випадок завів мене два рази в маленьке, симпатичне містечко Пасейк саме в ті дні, коли місцева Пластова Група влаштовувала свої імпрези. Перший раз у місяці вересні я мав нагоду бути на „Дні Пластуна", присвяченому 40-літтю Українського Пласту, другий раз у м. листопаді бачив я виставу „Невольник" за Кропивницьким у виконанні тих же пластунів.

Обі ці імпрези зробили на мене дуже миле враження. Я побачив, скільки труду й дорогого часу вкладають пассаїцькі пластуни в те, щоби закріпити в своїх серцях високі пластові ідеї та дати громадянам корисну духову поживу. В пласті працюють тут не тільки молодь, але й мами з дітьми, а навіть сиволосі діди з унуками.

На „День Пластуна" прибули знані добре серед пластової Братії сеньйори Осип Стецура й Роман Рогожа, щоб своєю участю звеличати свято невеличкої Пластової Групи в Пасейку. Перший з них дав мені чимало насолоди своїм прегарним співом, другий у своїй доповіді відкрив мені незнані досі глибокі ідеї Пластового Руху. Сеньйор Никифор Гірняк, відкриваючи свято, своїм теплими словами закликав молодих орлят до праці і вщіпляв у їх серця віру у світле майбутнє Українського Пласту й Народу. Деклямацію „Ми" Б. Бори виголосив з питомим нашим пластунам темпераментом Ст. Пластун, Василь Мочула. Свято закінчилося картиною з пластового життя „При ватрі" і заприсяженням однієї юначки.

На виставу інсценізованої поеми Шевченка „Невольник" місцеві громадяни явилися доволі чисельно та з запертим у грудях віддихом стежили за емоціонуючою акцією і грою аматорів. Треба відмітити в першу чергу сен. Луду Кобзар у ролі Ярини. Своєю грою та ніжним відчуттям кохання, прекрасним відданням трагедії української дівчини переконала нас, що вона не перший раз на сцені. Добрим партнером її був Василь Мочула в ролі Степана, який глибоким відданням ролі полонив глядача. Ролю батька відтворив переконливо й зворушливо Микола Костко. Не гірше згаданих аматорів грали також Роман Микита ролю Неплюя, Гриць Мочула ролю Недобитого та Іван Лучечко ролю Опори. Цей останній захоплював публіку своїм мистецьким танком.

До гарного успіху вистави „Невольника" причинилася в дуже великій мірі приятелька Пласту п. Люба Сай, що з посвятою сповнила взятий на себе обов'язок режисера.

Бажаємо пассаїцьким пластунам дальших успіхів у їхній праці, а нам більше нагод бувати на їхніх імпрезах.

Гість з Ню Йорку

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

КЛАРІЯ ХОМЯК, членкиня Бр. св. Володимирра, від. 286 У. Н. Союзу в Джерзі Сіті, Н. Дж., померла дня 20-го грудня 1951 р. Покійна походила зі села Ждиця, пов. Горлиці, Галичина. До Союзу вступила в 1923 р. Полишила в смутку дорослих дітей: Анну Цівінську, Еву Барна, Марію Мацек, Анастазію Ракошак, Олену Кошовський; синів Григорія, Івана, Василя і 9 внуків та брата. Похорон відбувся 24. грудня з дому жалоби до укр. катол. церкви св. Петра й Павла при участи родини та членів і знайомих, а відтак на Holy Cross Cemetery, N. Arlington, N. J. — В. Їй П.!

С. Шимон, секр.

МАРТИН БЕРНАЦЬКИЙ, член від. 367 У.Н.С., помер 24. листопада 1951 р. Покійний походив з села Рабівка, Подільської губ., Україна. Полишив у смутку жінку Анну, сина Михайла, дочки Олену і Марію та внуки. Похорон відбувся 27. листопада 1951 р. — В.Й.П.!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

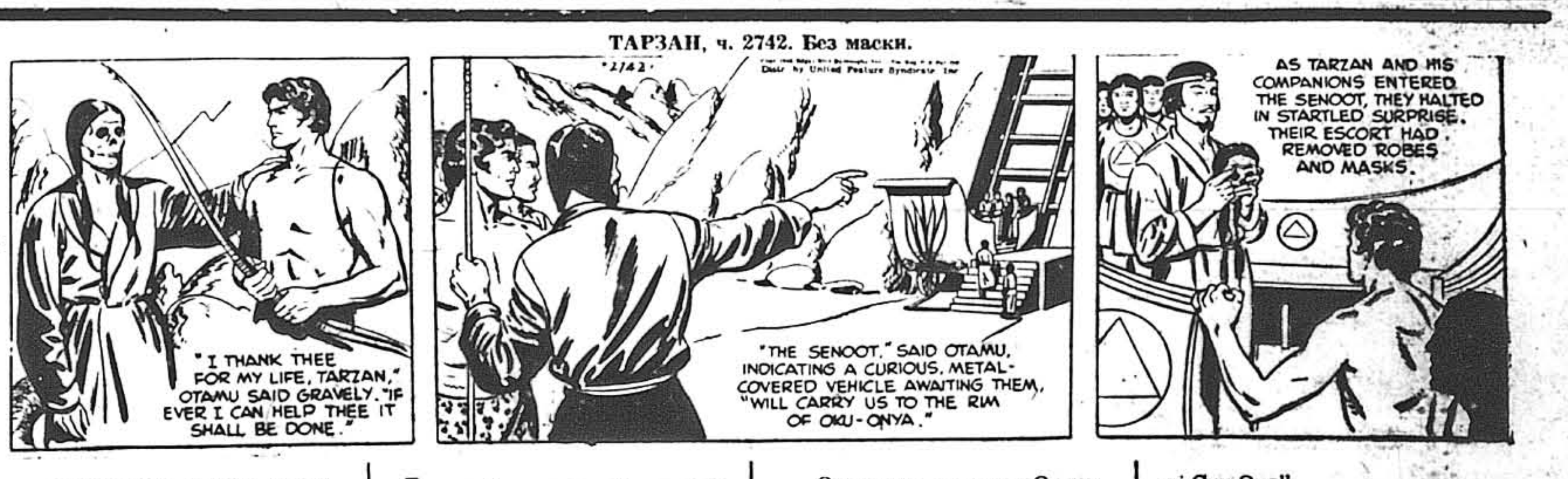
МЕЙФІЛД, ПА. — Бр. св. Василія, від. 185, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться 6. січня в 1-ій год. сполудня, на яких буде вибір уряду на 1952 рік. — В. Наконечний, предс.; М. Романишин, секр.; М. Кіцера, кас.

ЛЕЙКВУД, О. — Від. 168 повідомляє всіх членів, що річні збори відбудуться 5-го січня в год. 2-ій пополудні в парафіяльній галі, 2095 Quial St. Проситься всіх членів прибути на ці збори. — М. Мельничин, секр.

БАЛТІМОР, МД. — Отсим повідомляється, що річні збори Тов. ім. І. Франка, від. 337, відбудуться в неділю, 6. січня, в год. 5-ій попол., в церковній салі 524 S. Wolfe St. В програмі вибір управи на 1952 рік. Рівнож на зборах можна буде заплатити місячні вкладки. Хто не міг би прийти на збори, може заплатити, як звичайно зараз по Сл. Божій. Проситься всіх членів прибути. — Управа відділу.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Річні збори Тов. Укр. Січ, від. 39, відбудуться в неділю, 6. січня, в год. 3-ій попол., в салі У. Н. Дому. Обовязком кожного члена бути на цих зборах, вислухати звітів уступаючого уряду і контр. комісії за 1951 рік і вибрати уряд на 1952 рік. Крім того на цих зборах буде рішена справа прийняття нового статуту. — Уряд Т-ва.

ТАРЗАН, ч. 2742. Без маски.

„Дякую тобі за моє життя, Тарзаче" — сказав поважно Отаму. — Якщо я міг би коли стати тобі в пригоді, то так станеться".

„Ось сенут — сказав Отаму, показуючи на цікавий металевий віз, що ждав на них.

„Він завезе нас на край землі Ску-Оня".

Коли Тарзан і його товариші вступили на сенут, їхня сторожа поздіймала з себе маски.